

ÖZEL
TEVFİK FİKRET OKULLARI

İLİŞKİ YÖNETİMİ VE
DAVRANIŞ DÜZENLEME
POLİTİKASI

İÇİNDEKİLER

- I. ÖZEL TEVFİK FİKRET OKULLARI İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASI
  - A- AMAÇLARI
  - B- OKUL MİSYON VE VİZYONUNDAKİ YERİ
  - C- İLKELERİ
- II. İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASI TEMEL BECERİLERİ
- III. TEMEL BECERİLERİN KAZANDIRILMASINA YÖNELİK OKULUMUZDAKİ UYGULAMALAR
- IV. İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASINDA FARKINDALIK VE PROBLEM ÇÖZME SÜRECİ
- V. İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASININ KURALLARI

I. ÖZEL TEVFİK FİKRET OKULLARI İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASI

Her sosyal ortamın kendine özgü bir **ilişki kurma ve sürdürme sistemi** vardır. Bireyler, girdikleri yeni bir ortamda bu sistemin ne olduğunu ve nasıl işlediğini bilmeye gereksinim duyarlar. Böylece sistemin, nerede, ne zaman ve nasıl uygulanacağını öğrenerek, içinde buldukları ortamda var olabilirler ve karşılaşabilecekleri sorunlarla daha yapıcı olarak baş edebilirler. Bireylerin bu yönde gelişebilmeleri için öncelikle, kişiler arası ilişkilerin nasıl yönetileceğine ilişkin ilkelerin belirlenmesi ve uygulanması gerekir. Belirlenen bu ilkelerin nasıl kazanılacağı ve geliştirileceği “İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası”nda belirlenmiştir.

Bu politika önleyici, onarıcı ve gelişimsel bir anlayışa dayalı olarak yapılandırılmış olup bireylerin ilişkilerini nasıl yönetmeleri gerektiğini göstermesi açısından bir fırsat ve araçtır. Bireyler, kişiler arası ilişkilerin nasıl kurulacağını, sürdürüleceğini ve bozulan ilişkilerin nasıl onarılacağını sosyal ortamlarda yaşanan etkileşimler ve ilişkiler üzerinden öğrenirler. İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası bireylerin **davranışlarını** yönetmekten çok, **ilişkilerin nasıl sürdürülmesi** ve **düzenlenmesi** gerektiğine yönelik tüm okul üyeleri için ortak bir vizyon ve misyon sağlamaktadır.

A- AMAÇLARI

Okulda, eğitim ve öğretim bir bütünlük içinde sürdürülür. Bireylerin, akademik, bilişsel, sosyal, duygusal, ahlaki ve davranış gelişimi, eş zamanlı olarak gerçekleşir. Bireylerin gelişimlerine bütünsel destek vermek amacıyla geliştirilen "İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası"nın amaçları aşağıda sıralanmıştır:

- Bireyin öğretim programlarından daha etkin yararlanmasını sağlama,
- Bireyin kendi potansiyelini kullanmasına ve geliştirmesine katkıda bulunma,
- Bireyi gelecekteki yaşantılarına hazırlama,
- Bireyin sosyal becerilerini geliştirmesine katkıda bulunma,

- Bireyin öz güvenini, öz saygısını ve öz yönetim becerilerini geliştirerek, onu güçlendirme ve ilişkilerini yapıcı olarak sürdürmesine katkıda bulunma,
- Bireyin fiziksel ve psikolojik güvenlik içinde olmasını sağlama,
- Bireyin diğer kişiler ile ilişkilerini başlatma, sürdürme ve düzenleme becerisini kazandırma ve geliştirme.

Tevfik Fikret Okulları “İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası”nın dayandığı temel ilkelerin başında, her bir bireyin “**farklılığının bir zenginlik olduğu**” düşüncesi gelmektedir. Dolayısıyla her bir kişinin bireysel özellikleri dikkate alınarak, mevcut potansiyellerini, akademik, sosyal-duygusal ve etik gelişimlerini en üst seviyeye çıkarabilmeleri için sağlıklı bir okul yaşantısı oluşturulması ve devamının sağlanması temel hedeftir.

B- OKUL MİSYON VE VİZYONUNDA YERİ

Bireyler, okulun dayandığı felsefi ve pedagojik ilkeler çerçevesinde oluşturulan misyonlara dayalı olarak gelişir. Tevfik Fikret Okulları'nın misyonları çerçevesinde geliştirilen ilişki yönetim ilkeleri, bir okul ortamının nasıl olması gerektiğine yönelik perspektif oluşturmaktadır.

C- İLKELERİ

Her sosyal ortam, kişiler arası ilişkileri düzenlemek için ilkeler belirler. Dolayısıyla, toplumsal ilkeler birlikte yaşamın vazgeçilmez ögesidir. Her eğitim kurumunun misyonuna dayalı olarak ilkeleri belirlenir, uygulanır. Dolayısıyla ilkeler, okul ortamında toplumsal etkileşimin nasıl bir yönelim göstereceğini düzenler, biçimlendirir ve bir arada yaşamayı kolaylaştırır. Bu ilkeler;

- Saygılı olmak
- Bireysel farklılıkları kabul etmek
- Dürüst olmak
- Hoşgörülü olmak
- Adil olmak
- Açık ve net olmak
- Yapıcı olmak
- Etkili iletişim kurabilmek

- Etkili bir dinleyici olmak
- Barış ve uzlaşa kültürünü benimsemek
- İş birliğine yatkın olmak
- Paylaşımına açık olmak
- Tutarlı olmaktır.

II. İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASI TEMEL BECERİLERİ

Kişilerin sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimlerinde girmiş oldukları sosyal etkileşimlerin niceliği, niteliği ve süreci özel bir önem taşır. Okulun tüm bireyleri, kişisel ve sosyal gelişimini, içinde bulunduğu ve yaşadığı sosyal etkileşimlerine bağlı olarak sürdürür ve geliştirir. Bu sürecin etkili olabilmesi için bireylerin hem kendilerini hem de ilişkilerini yönetme ve düzenleme becerisine gereksinimleri vardır.

İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası, bu becerilerin öğrenilmesine ve okul yaşamında hayata geçirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu becerileri şu şekilde ifade edebiliriz:

a. Soru Sorma Becerisi: Kişiler arası ilişkilerde yaşanan sorunlar karşısında, bireyler, sıklıkla karşı tarafı anlama ve öğrenme çabası gösterme yerine, suçlayıcı ve yargılayıcı bir dili tercih eder. Karşı tarafı savunmaya yönelten ifade biçimleri, asıl mesajın kaybolmasına sebep olur. Bu nedenle, 'İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası' anlaşmazlıklar karşısında, sorunu diğer tarafın gözünden anlamak ve öğrenmek için etkili soru sorma becerisinin geliştirilmesini vurgulamaktadır.

b. Etkili Dinleme Becerisi: Kişiler arası iletişimde, bireyler dinlemek, iletişime konu olan durumu diğer tarafın gözünden anlamak, öğrenmek ve etkili yönetmek yerine, onaylamama, karşı tarafa kendi düşüncesini ifade etme şansı vermeme ve eş zamanlı konuşmayı tercih ederler. Dolayısıyla ilişkiler karşılıklı anlama ve anlaşılma yerine yıkıcı bir seyir izler. Bu nedenle, bireyin bir ilişki yönetim becerisi olarak karşılıklı dinleme becerisini geliştirmesine ve uygulamaya yansıtmasına gereksinim vardır.

c. Empatik Yaklaşım: İlişkilerin etkili yönetiminde ve sürdürülmesinde, sorunun karşı tarafın gözünden görülmesinin önemi büyüktür. Bireyler, sıklıkla kendilerine odaklı düşünce ve algı geliştirirler. Sorunu, karşı tarafın gözünden görmeyi sıklıkla reddederler. İlişkilerin yapıcı olarak yönetimi ve sürdürülmesi için, sorunların hem kendi hem de karşı tarafın gözünden nesnel olarak anlaşılıp uygun yöntem ve tekniklerle yönetimi esastır.

III. TEMEL BECERİLERİN KAZANDIRILMASINA YÖNELİK OKULUMUZDAKİ UYGULAMALAR

Tevfik Fikret Okulları İlişki Yönetim ve Davranış Düzenleme Politikası kapsamında, birbirini destekleyen ve tamamlayan çeşitli programlar yer almaktadır. Bu programlar şunlardır:

1-ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜNDE MÜZAKERE VE ARA BULUCULUK PROGRAMI

Okullarda aynı mekânı paylaşan, birbirinden farklı istek, ihtiyaç ve kişilik özelliklerine sahip bireylerin, zaman zaman çeşitli anlaşmazlıklar yaşamaları doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. **Kişiler arası yaşanan çatışma ve anlaşmazlıklar**, ilişki yönetim becerilerini geliştirmek için **bir fırsat ve araç olarak** kullanılmaya çalışılmaktadır.

Çatışma çözme ve ara buluculuk programının amacı; bireylerin kendi problemlerini tanımlayabilmeleri, çözüm yolları arasından seçim yapabilmeleri, öfke duyguları ile başa çıkabilmeleri gibi kişinin öz denetim ve öz yönetim becerilerini geliştirmesine ortam hazırlamaktır.

Akran ara buluculuğu programı, öğrencilerin bir otoriteye ya da yetişkine gereksinim duymaksızın kendi aralarında yaşadıkları sorunları çözebilme becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

a. Çatışma Çözümünde Müzakere (Problem Çözme)

Müzakere sürecinde hedef, tartışmaya katılan herkesin kazanç sağladığı ortak çözüme müzakere yoluyla ulaşmaktır.

Müzakere (Problem Çözme) Basamakları

- 1.Sorunu tanımlama (İsteklerini, duygularını ve duygularının nedenlerini açıklama)
2. Anlaşmazlık yaşadığı kişinin isteklerini, duygularını ve bunların nedenlerini anlama
3. Her iki tarafın yararına çözüm önerileri bulma
4. Yapıcı ve barışçıl bir çözüm seçeneğinde anlaşma

b. Çatışma Çözümünde Ara buluculuk

Ara buluculuk: Çatışan iki kişi, müzakere (problem çözme) yöntemi ile çatışmalarını çözemezlerse ara bulucuya başvururlar. Ara bulucu kişi, sorunun niteliğine göre öğrenci, öğretmen ya da okul yönetiminden bir kişi olabilir. Ara bulucu, çatışan iki kişinin çatışmalarını kendilerinin çözmelerinde onlara yol gösterir. Ancak ara bulucu, çatışmayı çözmez. Ara bulucu tarafsız ve ön yargısızdır. Tarafalara ne yapmaları gerektiğini, kimin haklı ya da haksız olduğunu söylemez. Tarafların, problem çözme basamaklarını adım adım izlemelerini sağlayan bir kişidir.

Ara Buluculuk İşlem Basamakları

- 1.Duyguların yatışması, sakinleşme
- 2.Çatışmanın taraflarının ara buluculuk desteği almaya karar vermesi
- 3.Müzakere basamaklarının kolaylaştırılması
- 4.Anlaşmanın resmileştirilmesi

2. PAYLAŞIM SAATİ

Paylaşım saatleri, öğrencilerin sınıf ortamında duygularını, düşüncelerini, kişiler arası anlaşmazlıklarını, başarılarını ve olumlu özelliklerini paylaştıkları ve sorunlarına çözüm bulmaya çalıştıkları bir uygulamadır.

Paylaşım saatlerinde düşüncelerin ve duyguların koşulsuz paylaşımı ile öğrenciler, yapıcı ve barışçıl ilişkiler geliştirerek okulda olumlu davranışların yaygınlaştırılmasına yönelik **“Müzakere ve Ara buluculuk”** ile **“Sosyal Duygusal Eğitim Programı”** sistemine de katkıda bulunmaktadır.

3. SOSYAL - DUYGUSAL EĞİTİM PROGRAMI

Sosyal ve duygusal eğitimle öğrencilerin akademik becerilerinin gelişiminin yanı sıra sosyal ve kişisel çevreye uyum sağlamaları için gereken becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir. Okul ortamında ağırlıklı olarak üzerinde durulması gereken, kişiler arası ilişkilerde yaşanan sorunlar ortaya çıkmadan önce öğrencilere **yaşam becerilerinin** kazandırılması ve geliştirilmesidir.

“Sosyal-Duygusal Eğitim Programı”yla okulda olumlu davranışların yaygınlaştırılması, öğrencilerin toplumsal ilişkilerinde yeterlilik kazanmaları ve kendi duygularını anlama-yönetme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesi için okulumuzda öğrencilere gelişimsel ve önleyici rehberlik yaklaşımlarını temel alan **“Sosyal-Duygusal Eğitim Programı”** uygulanmaktadır. Yaşam becerileri adı verilen bu beceriler, bir dizi alt beceriyi içeren iletişim becerileri ve sosyal beceriler, başa çıkma becerileri, problem çözme- karar verme ve çatışma çözme becerileriyle kendilik değerini artırma becerileri olarak ele alınmaktadır.

Sosyal Duygusal Eğitim Programı, her seviyede uygulanmaktadır. Program kapsamında yer alan beceriler, okullarımızda öğrencilerin gelişimsel yeterlilikleri dikkate alınarak her sınıf seviyesinde farklı, birbirini takip edecek biçimde planlanmıştır.

4.EĞİTİM PROGRAMLARINDA SOSYAL-DUYGUSAL KAZANIMLAR

Eğitim sistemlerinde her bir öğrenme etkinliği aynı zamanda bir sosyal duygusal öğrenme kazanımına hizmet etmektedir. Bireylerin kendilerine ait sorunlarının çözümünde hedef becerileri kullanmaya başladıklarında diğer bir ifade ile kendi somut anlaşmazlıklarını yönetmeye başladıklarında, sosyal ve duygusal öğrenme becerileri en etkili düzeyde öğrenilecektir. Dolayısıyla okulumuzda geliştirilen ilişki yönetim ve davranış düzenleme politikası aracılığıyla bireylerin sosyal-duygusal gelişimlerine eğitim programlarıyla katkı verilmeye çalışılmaktadır.

5.MODEL OLMAK

Bireylerin davranışlarının gelişiminde ve dönüşümünde sosyal çevrelerinde yer alan kişilerin kendilerine yaşattıkları deneyimlerin önemi büyüktür. Bireylerin davranışları öğüt verilerek, yönerge sunulur ya da didaktik bir iletişim tarzı ile sınırlı düzeyde değişebilir ya da daha olumsuz bir hal alabilir. Bireyin davranışlarını etkilemenin en doğru yolu, onlara ne ve nasıl olmaları gerektiğini kendi somut durumumuzla ve davranışlarımızla göstermektir. Onların kendilerini olumlu ifade etmelerini istiyorsak önce biz kendimizi olumlu ifade etmeliyiz, onların sorunlarını yüz yüze müzakere ederek yönetmelerini istiyorsak biz onlarla yaşadığımız anlaşmazlıkları yüz yüze müzakere etmeliyiz. Dolayısıyla bireyler nasıl bir insan olmaları gerektiğini kendilerine yaşatılan deneyimlerden bizzat doğrudan yaşayarak ve deneyimleyerek öğrenebilirler. Bu nedenle okulumuzun ilkelerinin ve yaptığı uygulamaların ana temellerinden birini model olmak oluşturur.

6.TOPLUMSAL HİZMET ÇALIŞMALARI

Bireylerin vicdan gelişimlerini, toplumsal farklılıklara ilişkin duyarlılıklarını geliştirmek için birlikte toplumsal sorumluluk çalışmalarına dahil olmamız gerekir. Duyarlılık ve sorumluluk becerileri gelişen bireyler, çevresindeki bireylere, buldukları ortamlara destek ve katkı sağlarlar. Bu amaçla okulumuzda tüm bireylerin katıldığı toplumsal hizmet çalışmaları yürütülmektedir.

IV. İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASINDA FARKINDALIK VE PROBLEM ÇÖZME SÜRECİ

Müzakere/problem çözme: Sosyal etkileşimler içerisinde bireylerin zaman zaman birbirleriyle anlaşmazlık yaşaması doğal ve kaçınılmazdır. Bu anlaşmazlıklar yapıcı ve barışçıl olarak yönetildiği takdirde, kişilerin birbirlerini anlamalarına ve uzlaşmalarına yol açar. Buna karşın anlaşmazlıklar yıkıcı olarak yönetildiğinde ise, ilişkilerin bozulmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle bireylerin girmiş oldukları tüm ilişkilerde doğal ve kaçınılmaz olarak yaşanan anlaşmazlıkların yüz yüze diyaloglar ve müzakere yoluyla yönetimi onların sosyal duygusal gelişimleri açısından önemlidir. Yüz yüze diyalogun esas alındığı müzakere

teknğinde problem çözme basamakları kullanılarak çözüme ulaşılmaya çalışılır. Gerektiğinde problem çözme basamaklarının yer aldığı çatışma çözüm formlarından yararlanılabilir.

Öz değerlendirme: Öz değerlendirme bireyin kendini keşfetmesine, anlamasına, güçlü ve zayıf yönlerini tanımaya yardımcı olur. Bireylerin girmiş olduğu sosyal etkileşimlerin içeriği ve niteliği, onların kendilerinin farkına varmaları açısından yönlendirici bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla, kendisinin farkında olan birey, kendini değiştirme ve yeniden biçimlendirme gücü elde eder. Kendi gelişimini bağımsız olarak etkiler. Bu nedenle sorun oluştuğunda farkındalık yaratmak için öz değerlendirme formu doldurulur.

Ara buluculuk: İlişkilerde yüz yüze müzakere ve diyalog esastır. Ancak tüm ilişkiler yüz yüze diyalog ve müzakere ile yönetilemeyebilir. Bu durumda, sorunun yönetiminde yıkıcı ve saldırgan bir yol izleme davranışı yerine, bir ara bulucunun kolaylaştırıcılığında, rehberliğinde ve danışmanlığında, ortak sorunu tekrar müzakere etmek, hem sorunun yapıcı ve uzlaşmacı olarak yönetimini hem de ilişkilerin yapıcı olarak sürdürülmesini sağlar. Sorun yaşayan tarafların birlikte belirlediği aracı ile ara buluculuk süreci uygulanır.

Problem çözme sürecinde yapıcı ve olumlu yaklaşımların sonuç vermediği durumlarda aşağıdaki süreç uygulanır:

Sözlü Uyarı: Öğrencilerin gelişim dönemleri de dikkate alınarak, bilinçlendirme ile düzeltilebilecek davranışlar için "Uyarma" süreci uygulanır (Ortaokul kademesi için).

Sözleşme imzalama: Sorunu yaşayan taraflar arasında görüşme yapılır. Görüşme sonunda çözüme yönelik alınan kararları uygulamak üzere sözleşme imzalanır.

Veli ile görüşme: Problem çözme süreci ile ilgili veliyi bilgilendirmek üzere yüz yüze görüşülür ve iş birliği yapılır.

Öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu ve /veya disiplin kuruluna yönlendirme: İlköğretim ve ortaöğretim yönetmeliğince gerekli esaslar uygulanır.

V. İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASININ KURALLARI

Bireyler;

1. İlişkilerinde sözel, fiziksel ve psikolojik olarak karşı tarafa yapıcı yaklaşır.
2. Sözlü ve yazılı ifadelerinde saygılı olur.
3. Anlaşmazlık çözüm sürecinde suçlayıcı, yargılayıcı ve tehdit edici ifadeler kullanmaz.
4. Öğrenme sürecini engelleyen ilişki biçimlerinde bulunmaz.
5. Toplu mekânlarda belirlenen kurallara uygun davranışlarda bulunur.
6. Akademik sorumluluklarını yerine getirir, akademik dürüstlük ilkelerine uyar.

Okul yaşantısı ve işleyişi düzenleyen kurallar ve uyulmadığında karşılaşılabilecek sonuçlar “**Tevfik Fikret Okulları Yaşantımız**” broşüründe yer almaktadır.

İLİŞKİ YÖNETİMİ VE DAVRANIŞ DÜZENLEME POLİTİKASININ KABULÜ VE UYGULANMASI

Okul topluluğunun tüm bireyleri bu konuda bilgilendirilir ve her birey bu politikanın geliştirilmesinde ve uygulanmasında duyarlı olmakla ve çaba göstermekle yükümlüdür.